

A LEGFŐBB ÜGYÉSZ REMÉLI, HOGY BISZKU BÉLA PERÉVEL TÖRTÉNELMET IS ÍRUNK

Már minden vérbíró nevét ismerjük ^{Na hi} _{x-20.}

BARANYA RÓBERT

Bár számos bíró és ügyész vett részt az 1956 utáni koncepciós perekben, sokan nem vállalták a részvételt a törvénytelen eljárásokban – derült ki egy tegnapi konferencián.

A Kúria, a Legfőbb Ügyészség és a Nemzeti Emlékezet Bizottsága (NEB) által az 1956-os forradalmat követő megtorlások feltárására indított kutatási program eddigi eredményeiről számoltak be az érintettek egy tegnapi konferencián. Földváryné Kiss Réka, a NEB elnöke elmondta, hogy a kutatásnak három alappillére van: a büntetőperek áttekintése mellett a megtorlás vezéralakjainak, végrehajtóinak és az áldozatok portréinak megalkotása.

Az elnök tájékoztatása szerint 1956 és 1963 között huszonhatezer személyt marasztaltak el politikai jellelgű eljárásokban. Kitért arra, hogy csak komoly tisztogatás után találták meg azokat a bírákat és ügyészeket, akiket bevontak ezekbe az eljárásokba. Jellemző volt a halálos ítéletekben részt vevő ügyészek szakmai képzetlensége és az, hogy többen az ÁVH kötelékéből kerültek át a vádhatóságához. Darák Péter, a Kúria elnöke azt hangsúlyozta, hogy a bírák és az ügyészek között is voltak hősök, akik nem adták

a nevüket a törvénytelen eljárásokhoz. Zinner Tibor, a Veritas Történetkutató Intézet kutatócsoport-vezetője arra hívta fel a figyelmet, hogy a döntésekben sokkal súlyosabb szerepük volt, a „megbízható” népi ülnököknek, népbíráknak.

Zinner tájékoztatása szerint ma már tudjuk, kik hoztak halálos ítéleteket, és az ügyészek névsora is csaknem teljes. Mikó Zsuzsanna, a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatója elmondta, hogy a Kádár-rezsim az eljárásokkal a Nyugat előtt akarta igazolni legitimitását. A korabeli dokumentumok alapján azonban a politikai vezetés nem volt elégedett az igazságszolgáltatás munkájával – mondta Mikó. Polt Péter legfőbb ügyész is idézett egy

1957. februári ügyészi konferenciát, ahol a legfelső pártvezetéshez tartozó Marosán György bírálta az ügyészséget. Volt olyan ügyész, aki korábban nyíltan felszólalt a törvénytelen ségek ellen, de Marosán kijelentette: „egy ellenforradalom kellős közepén alkotmányos hasfájásokkal ne jöjjenek elő” – idézte a történeteket a legfőbb ügyész. Polt utalt egy másik ügyészre is, aki a karhatalom brutális fellépését bírálta. Ennek kapcsán pedig emlékeztetett a Biszku Béla elleni vádirat egyik elemére, a martonvásári razziára, ahol a karhatalmisták kutatókat bántalmaztak súlyosan. A történelmet nemcsak feltárjuk és kutatjuk, hanem megéljük és talán írjuk is. Talán ezzel a vádirattal is ez történik – mondta Polt Péter.

Emléktábla a Corvin közben

Számos megemlékezést tartanak az országban az 1956-os forradalom évfordulóján. A programok már holnap elkezdődnek. Délelőtt tíz órakor a műegyetemi 1956-os emlékműnél tartanak ünnepséget és koszorúzást, ahol beszédet mond Boross Péter volt miniszterelnök is. Délután kettőkor a Corvin közben avatják fel az 1944-es varsói felkelés és az 1956-os forradalom lengyel–magyar kapcsolatainak emléket állító táblát. Csütörtök délután a Műegyetemen tartják a hagyományos megemlékezést, amelyen Simicskó István honvédelmi miniszter mond beszédet. Innen délután fél 5-kor indul a fáklyás felvonulás a Bem-szoborhoz. Október 23-án a hagyományos ünnepségek mellett kiállításokkal, filmvetítésekkel emlékeznek a forradalomra.